

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja Digiministeerium

22.04.2026 nr 15.2-1/2473

Koostöökokkulepetest rahvusvaheliste tribunalidega karistuse kandmiseks Eestis

Austatud proua Liisa-Ly Pakosta

Välisministeerium teeb Justiits- ja Digiministeeriumile ettepaneku täiendavate koostöökokkulepete sõlmimiseks rahvusvaheliste tribunalidega.

Eesti Vabariigi valitsus ja Ühinenud Rahvaste Organisatsioon on sõlminud kokkuleppe Endise Jugoslaavia Rahvusvahelise Kriminaaltribunali (ICTY) kohtuotsuste täitmiseks, mis jõustus 01.09.2008 ning mille alusel kannavad karistust Tallinna vanglas tribunali ja selle järelmehhanismi poolt süüdimõistetud isikud. Eestil on olnud väga hea koostöö endiste tribunalide järelmehhanismiga (IRMCT), kes teostab järelvalvet karistuse täideviimise üle. Rahvusvahelisel tasandil hinnatakse kõrgelt Eesti panust rahvusvaheliste tribunalide karistuste täideviimisel, sh Eesti vanglate vastavust rahvusvaheliste nõuetele.

Eesti on Rahvusvahelise Kriminaalkohtu (ICC) Rooma statuudi osalisriik, kuid ei ole sõlminud koostöökokkuleppeid kohtuga karistuste täideviimiseks ega tunnistajate kaitseks. ICC on välja töötanud näidiskokkulepped ning on korduvalt teinud ettepaneku kokkuleppe sõlmimiseks.

Eesti poole on pöördunud koostöökokkuleppe sõlmimiseks samuti Kosovo erikohtus (*Kosovo Specialist Chambers, KSC*), et oleks võimalik Kosovo erikohtu poolt süüdimõistetud isikute vangide vastuvõtmine karistuse kandmise jätkamiseks Eesti vanglates.

Ukraina vastu toime pandud agressioonikuriteo eritribunali asutamise protsess on Euroopa Nõukogus jõudmas otsustavasse faasi. Eritribunali edukaks tegevuseks tuleb eritribunali halduskomiteel sõlmida koostöökokkulepped, mis puudutavad muuhulgas tunnistajate kaitset ja eritribunali määratud karistuste täitmist.

Rahvusvahelise õiguse järgimine ja võitlus karistamatusega on Eesti välispoliitika prioriteet. Eesti on aktiivselt kaasa aidanud Ukraina vastu toime pandud agressioonikuriteo eritribunali asutamisele ning jätkab jõupingutusi eritribunali käivitamiseks.

Justiits- ja Digiministeerium on riigi sees ja rahvusvahelisel tasandil tõstatanud küsimuse, et Eestis on tekkinud olukord, kus vanglakohti on vajalikust rohkem ning küsimuse all on olnud võimalik Tartu vangla sulgemine või rendile andmine. Eesti ja Rootsi on sõlminud kahepoolse vanglakaristuste täideviimise kokkuleppe, mille kohaselt hakkab Tartu vangla pärast lepingu jõustumist täide viima Rootsis mõistetud karistusi. Sellega seoses on rahvusvahelisel tasemel

tekkinud küsimus, miks Eesti ei võta vastu rohkem rahvusvaheliste tribunalide poolt süüdimõistetud isikuid karistuse täitmiseks, kui Eestil on täitmata vanglakohad.

Välisministeerium on juba varasemalt tõstatanud küsimuse täiendavate kokkulepete sõlmimisest rahvusvaheliste tribunalidega nende poolt isikutele määratud vanglakaristuse täitmiseks. Välisministeerium teeb ettepaneku, et Justiits- ja Digiministeerium astuks samme rahvusvaheliste tribunalidega kokkulepete sõlmimiseks ning nende poolt süüdimõistetud isikute vanglakaristuse täitmiseks. Täiendav koostöö rahvusvaheliste tribunalidega aitaks kaasa Eesti maine tõstmisele rahvusvahelisel tasandil ning oleks samm Eesti välispoliitiliste eesmärkide täitmisele. Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga kokkuleppe pidulikuks alla kirjutamiseks oleks hea võimalus ICC osalisriikide assambleel detsembri alguses, mis tagaks sündmusele rahvusvahelisel tasandil tähelepanu ja nähtavuse.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Margus Tsahkna
minister

Mai Hion 57 86 77 52
Mai.Hion@mfa.ee